
NOTITS

Til:	Udviklingsministeren	J.nr.:	400.E.2
CC:		Bilag:	
Fra:	FN og Verdensbanken	Dato:	25. maj 2005
Emne:	Samråd i Folketingets Udenrigsudvalg torsdag den 26. maj 2005. Samrådsspørgsmål J. Talepunkter.		

Samrådsspørgsmål J

Ministeren bedes redegøre for regeringens overvejelser omkring udviklingen af EU's udviklingsbistand, herunder forholde sig til Kommissionens diskussionsoplæg fra 7. januar 2005 "European Union Development Policy" jf. URU alm. del –bilag 77.

Talepunkt.

EU tegner sig med Fællesskabsbistanden og medlemslandenes egen bistand for næsten 55 pct. af verdens udviklingsbistand. Det foreløbige tal for 2004 er på ca. 257 mia. kr.

Fællesskabsbistanden alene var i 2004 på godt 50 mia. kr., dvs. ca. 20% af EU bistanden, og det svarer til næsten 11% af den samlede bistand fra de industrialiserede lande. Danmark yder lidt over 2% til Fællesskabsbistanden. Det beløb sig i 2004 til ca. 1 mia. kr. Efter den foreløbige opgørelse af bistanden svarer det til 8,7% af den danske udviklingsbistand i 2004.

Alene størrelsen af EU-bistanden - og den del af den, der kanaliseres gennem Fællesskabsbistanden og administreres af Kommissionen - gør at det er værd at beskæftige sig med den. Rent faktisk har vi fra dansk side - selv om vi kun bidrager med omkring 2% - haft gode muligheder for at øve indflydelse på udformningen af politikkerne.

Der er nogle udfordringer på området, som jeg gerne vil nævne:

1. Revision af Cotonou-aftalen.

Cotonou-aftalen mellem AVS-landene (Udviklingslande i Afrika, Vestindien og Stillehavet) og EU er netop blevet revideret. I den reviderede aftale er der bl.a. indsat tekst om indsatsen for ikke-spredning af masseødelæggelsesvåben, om Den Internationale Straffedomstol og om en række ændringer for at forbedre effektiviteten i bistandssamarbejdet.

Som følge af drøftelserne om EU's finansielle perspektiver indeholder aftalen endnu ikke en finansprotokol med et beløb for EU's bistand til AVS-landene. EU tilkendegiver i den indgåede aftale, at ville bestræbe sig på at opretholde et bistandsniveau til AVS-landene på mindst samme niveau som i Den 9. Europæiske Udviklingsfond (EUF 9) der løber nu og frem til 2007. EU vil også bestræbe sig på at finde yderligere midler baseret på Fællesskabets skøn over inflation og vækst i EU samt bidrag som følge af udvidelsen med de nye medlemslande. Det er imidlertid stadig usikkert hvad den samlede ramme for AVS-landene bliver. Der er heller

ikke enighed mellem EU medlemslandene om hvorvidt Den Europæiske Udviklingsfond skal indbudgetteres i EU-budgettet eller forblive som den er nu – en separat fond uden for budgettet. Regeringen er positivt indstillet overfor indbudgettering forudsat, at det sker som et led i det samlede kompromis om de finansielle perspektiver.

De 10 nye medlemslande bidrager ikke endnu til Den Europæiske Udviklingsfond. Det bliver en udfordring, at inddrage de nye EU-medlemslande i samarbejdet med AVS-landene.

Den reviderede aftale forventes underskrevet i Luxembourg den 25. juni. Aftalen træder først i kraft, når den er ratificeret, men AVS-EU ministerrådet forventes, at træffe beslutning om foreløbig anvendelse af visse dele af de nye bestemmelser.

Som led i Cotonou-aftalen forhandles der om indgåelse af regionale økonomiske partnerskabsaftaler mellem EU og regionale grupper af AVS-landene. Aftalerne skal være på plads inden udgangen af 2007. Fra dansk side presser vi sammen med andre ligesindede EU-lande på for at sætte skub i forhandlingerne. På mødet i Rådet den 23.-24. maj blev det besluttet, at Kommissionen senest midt i september måned skal fremlægge en redegørelse om forhandlingerne, så det videre forløb nærmere kan drøftes.

2. EU's bidrag til 2005 Topmødet.

På EU-ministerrådsmødet den 24. maj blev det drøftet hvad EU's bidrag til FN 2005 Topmødet i september om opfyldelsen af FN's 2015 målsætning skal være. På mødet blev der opnået enighed om at øge EU's udviklingsbistand.

FN's bistandsmålsætning er 0,7 pct. af bruttonationalindkomsten. EU's målsætning, der blev aftalt i 2002, var på 0,39 pct. for 2006. Men 0,42 pct. forventes nu at blive resultatet i 2006. Der har været enighed i EU om, at der må tages hensyn til de 10 nye medlemslandes særlige situation. Som nye donorer er de på et meget lavt udgangsniveau. Derfor er de individuelle mål, der blev besluttet i Rådet forskellige for de 15 "gamle" EU medlemslande (EU15) og for de 10 nye medlemslande (EU10).

Der kunne derfor opnås enighed om at medlemslande, der endnu ikke har nået et bistandsniveau på 0,51% af BNI forpligter sig - indenfor deres respektive budgetprocedurer - til at nå dette mål i 2010. De nye medlemslande, der endnu ikke har nået et bistandsniveau på 0,17% af BNI skal bestræbe sig på indenfor deres budgetprocedurer at nå dette mål i 2010. Medlemslandene forpligter sig til at nå op på 0,7% af BNI i udviklingsbistand i 2015. De nye medlemslande bestræber sig på at forøge deres bistandsprocent til 0,33 pct. i 2015.

Sammenholdt med, at flere lande allerede yder mere end 0,7 pct., vil det samlet give en EU bistandsprocent på 0,56 pct. i 2010 og en anslået stigning i EU's samlede bistand på 20 milliarder Euro – eller ca. 150 mia. kr. – årligt fra 2010.

3. Ny fælleserklæring om bistanden.

Rådet drøftede også den 24. maj spørgsmålet om en ny fælleserklæring om de overordnede principper for udviklingsbistanden til erstatning for den erklæring om Fællesskabets udviklingspolitik (Fælleserklæringen), der blev vedtaget af Kommissionen og Rådet i november 2000. I Fælleserklæringen lægges der vægt på en styrket fattigdomsorientering af bistanden og på fremme af tværgående hensyn som menneskerettigheder og demokratisering, kønsaspektet, børn og miljøhensyn. Der lægges endvidere vægt på lokalt ejerskab, koordination og arbejdsdeling mellem donorerne. Metodisk lægges der vægt på sektorprogrammering og på forenkling af de instrumenter, der anvendes i fællesskabsbistanden, herunder at hovedparten af Fællesskabsbistanden skal gå til 6 prioritetssektorer: 1) Handel og udvikling; 2) regional integration; 3) makroøkonomisk støtte og sociale sektorer; 4) transport; 5) fødevarer sikkerhed og udvikling af landdistrikter; samt 6) institutionel kapacitet og god regeringsførelse.

Kommissionen har foreslået en revision af Fælleserklæringen fra 2000 og har – som nævnt i samrådsspørgsmålet - i januar i år som et led i revisionen fordelt et uformelt diskussionsoplæg om revisionen.

Revisionen af Fælleserklæringen vil give mulighed for at indarbejde nye udviklinger, der er sket på området siden 2000, herunder bl.a. FN's 2015 målsætning og handlingsplanerne fra møderne i Johannesburg om bæredygtig udvikling og i Paris om bistandseffektivitet. WTO forhandlingerne om handel og udvikling, Doha Runden og et øget fokus på indsatser overfor HIV/AIDS kan også indarbejdes i den reviderede erklæring.

Kommissionen foreslog på mødet i Rådet den 24. maj en Fælleserklæring i to dele. En del med generelle målsætninger, principper og værdier for europæisk udviklingsbistand gældende for alle medlemslande og Kommissionen. Og en anden del med specifikke retningslinier for den del af bistanden, der administreres af Kommissionen - fællesskabsbistanden. De fleste medlemslande gav opbakning til en sådan opdeling af Fælleserklæringen, men det blev også understreget, at Fælleserklæringen først og fremmest skal give retningslinier for fællesskabsbistanden.

På en række områder har der i de senere år allerede været en stigende harmonisering af medlemslandenes udviklingspolitikker. Der er sat fælles og individuelle mål for medlemslandenes officielle udviklingsbistand og der er lavet fælles strategier på en række områder som f.eks. øget

harmonisering, støtte til HIV/AIDS bekæmpelse, støtte til jordreformer etc. Til trods for at disse fælles strategier ikke er bindende, men kun vejledende for medlemslandene, er de alligevel med til at øge kvaliteten af EU's udviklingsbistand. Det er de fordi de er udarbejdet med input fra alle medlemslande, herunder de lande, der har stor erfaring med at yde bistand. De mindre erfarne lande kan således ved hjælp af de fælles strategier effektivt trække på andre landes erfaringer.

Et andet positivt aspekt af fælles strategier er, at en fælles EU udmelding i langt højere grad end et medlemslands individuelle udmelding er i stand til at påvirke den globale dagsorden for udviklingsprioriteter. Det ses f.eks. vis-a-vis amerikanske holdninger, der i forhold til emner som f.eks. reproduktiv sundhed og rettigheder samt bekæmpelse af HIV/AIDS ligger langt fra den generelle europæiske holdning. Jo mere EU medlemslandene kan blive enige om at stå sammen om fælles holdninger, jo større chance har disse holdninger for at influere de globale prioriteter, der vedtages i FN regi.

Udfordringen vedrørende revisionen af Fælleserklæringen er set med regeringens øjne således at formulere en udviklingsstrategi, der ikke stækker medlemslandenes kompetencer for deres egen udviklingspolitik og bistand, men som samtidig vil kunne bidrage til mere bredt accepterede og præcist formulerede udviklingspolitiske prioriteter, der kan bidrage til at løfte kvaliteten af EU's samlede bistand og af globale prioriteter for udvikling.

Fra dansk side lægges der vægt på, at udviklingssamarbejdet er en del af EU's samlede eksterne forbindelser. Den reviderede Fælleserklæring bør derfor omfatte berøringsfladerne med andre EU politikker, der kan have betydning for udviklingssamarbejdet (handelspolitik, landbrugspolitik, konfliktforebyggelse, migration m.v.).

På mødet i Rådet den 24. maj oplyste Kommissionen, at den forventer at komme med et udkast til den nye erklæring senest i juli måned. Det forventes, at udviklingsministrene vil drøfte udkastet på et planlagt rådsmøde i november 2005.

FN og Verdensbanken